

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

PRO LUOMU

Luomumaidon arvoketjutyöryhmä **MUISTIO**

12.11. 2018 klo 10.00-13.00 Valio

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Organisaatio	Paikalla 12.11.2018
Arja Peltomäki	Maatila	x
Heli Ahonen	Muumaa/Luomuliitto	x
Katarina Rehnström	Luomuliitto	
Aino Wathen	Valion luomuneuvotteluryhmä	x
Mirva Tollet	Valio	x
Kristiina Sarjokari	Valio	x
Terhi Latvala	Luke	x
Tuomo Tupasela	Luke	x
Timo Kirjavainen	Kesko	x
Minna Slotte	Arla	x
Risto Koski	Hämeenlinnan osuusmeijeri	x
Mauri Penttilä	Maitovaliokunta	x
Brita Suokas	Luomuliitto	
Sanna Eklund	ProAgria	x
Merja Manninen Beata Meinander	Evira (asiantuntijajäsen)	Etänä rehuasioita käsiteltäessä
Minna Nurro	Pro Luomu	X
Marja-Riitta Kottila	Pro Luomu	x

1. Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen
2. Rehutilanne
3. Täydennysrehut
4. Uudet markkinaluvut
5. #fiksuvalinta-kampanja
6. Koulujakelutuki
7. Uuden luomuohjelman valmistelu
8. Tulevia tapahtumia
9. Muut asiat

Tilannekatsaus: markkinat ja tuotanto

- Luomumaidon myynti kasvaa ja tuottajat ovat kiinnostuneita siirtymään luomuun. ProAgria markkinoi tuottajille kevään luomukursseja, mutta uusien luomusitoumusten tilanne on auki.
- Suomi Syö -tutkimuksen mukaan kuluttajille on tärkeää erityisesti kotimainen luomu (65 %), jäljitettävyys ja eläinten hyvinvointi. Kuluttajille pitäisi pystyä viestimään aiempaa paremmin, miten luomu luo eläinten hyvinvointia.
- Luke ja Luomuinstituutti ovat käynnistäneet Luomubuumi-hankkeen. Luken yksi painopiste elintarviketutkimuksessa on luomu.
- Lukella on meneillään tutkimushanke mahdollisesta eläinten hyvinvointimerkistä. Tutkimus kartoittaa merkkejä ja kriteereitä, kuluttajan suhtautumista sekä merkin kustannuksia. Maidontuotannossa hyvinvoinnin tärkeinä tekijöinä pidetään laidun- ja talviulkoilumahdollisuutta, pihattokasvatusta, eläinten hyvää kohtelua ja käsittelyä sekä ennaltaehkäisevää terveydenhuoltoa.
- Arvoketjutyöryhmä ottaa kantaa mahdolliseen merkkiin, kun sitä aletaan konkreettisesti valmistella.

Tilannekatsaus: markkinat

- Luomun myynti on lisääntynyt 13 % ajalla 1.7.2017-30.6.2018 ja on nyt 2,3 % ruoan kokonaismyynnistä. Maitotuotteet:
 - Luomujuustot + 16 %
 - Nestemäiset maitotaloustuotteet + 14 % (sis. myös kasvijuomat)
 - Välipalatuotteet + 58 %
 - Keltaiset rasvat + 25 %
- Kun kaikki rasvapitoisuudet lasketaan yhteen, maito on myydyin luomutuote.
- Markkinoille on tullut uusia luomumaitotuotteita, myös niiden markkinointiin satsattu.
- Luomua painottava uudistettu koulujakelutuki on lisännyt luomumaidon käyttöä kouluissa ja päiväkodeissa.

Rehutilanne

- Evira on myöntänyt 17 luomutilalle poikkeusluvan tavanomaisen karkearehun käyttöön (elokuu-12.11.2018).

Täydennysrehut

- Evira muutti tänä vuonna täydennysrehun tulkintaa siten, että poikima- ja laidunhalvauksen sekä ketoosin hoitoon on sallittu täydennysrehut, joissa pääaineosina on kalsiumpropionaatti, kalsiumkloridi ja propyleeniglykoli. Näitä aineita sisältävien täydennysrehujen käyttöä ei lasketa lääkehoitokerraksi. Eläinlääkäriin tulee kirjoittaa lista valmisteista, joita voi käyttää ja se tulee lisätä osaksi luomusuunnitelmaa.
- Luomumaitotiloilla tämä muutos otettiin tyytyväisenä vastaan. Valmisteiden käyttö on kuitenkin aiheuttanut epätietoisuutta, koska edellä mainittujen Eviran sallimien ainesosien lisäksi valmisteissa saattaa olla muita ainesosia, jotka eivät ole hyväksytyjä luomussa.
- Evira ohjeistaa asiasta ELY-keskuksia, ja tarkentaa tuottajille suunnattua ohjeistusta ja tiedottaa siitä myöhemmin. Evira ei ole määritellyt aikataulua tiedottamiselle. Asiassa edetään neuvonnallisesti.

Täydennysrehut 2

- Eläinlääkäri Kristiina Sarjokari/Valio kertoi, että (hänen tietääkseen) markkinoilla on vain yksi valmiste, jonka vaikuttavan aineen pitoisuus on riittävä ja joka täyttää luomun vaatimukset.
- Eviran edustajat kehottavat toimialaa kääntymään täydennysrehujen valmistajien puoleen selvittääkseen valmisteiden tarkemman koostumuksen.
- **Päätettiin, että Pro Luomu selvittää luomussa nyt sallittujen täydennysrehujen koostumusta isoimmilta valmistajilta.**

#fiksuvalinta -kampanja tammi-helmikuussa

- Somekampanja koostuu Mitä se luomu oikeastaan on -hankkeen materiaaleista (video, infograafit, verkkotekstit ja somekuvat)
- Tuoteryhmäkohtaiset aineistot: kasvikset, viljat, maito, liha, luomukeruuotteet
- Twitter-chat 22.1. - mukaan ehdotettiin Luomuinstituutin edustajaa ja luomutuottajaa, koska tutkija ja tuottaja koetaan uskottavampina kuin esim. yritysten edustajat
- Myös kilpailuja Instagramissa ja Facebookissa
- Kampanja on aikataulutettu tammi-helmikuulle 2019, mutta animaatiovideo päätettiin julkaista jo ASAP ryhmän toiveesta.

Koulujakelutuki:

- Kevään 2019 asetus lausuntokierroksella
- Luomumaidon tuki 0,31 euroa/litra (sama kuin aiemmin)!
- Todettiin, että koulujakelutuen luomukorotuksen olisi hyvä olla pitempiaikainen kuin yksi lukukausi kerrallaan.

Uuden luomuohjelman valmistelu

- Nykyisen ohjelman arviointi julkaistu <https://mmm.fi/luomu>
- Arviointi suosittelee mm.
 - luomuohjelman jatkamista
 - maa- ja metsätalousministeriön pitäisi päivittää ohjelma yhdessä luomualan toimijoiden kanssa
 - antaa ohjelman toimenpiteille oma budjetti. Tähän asti luomualan kehittämiseen on ohjattu rahaa maaseutuohjelmasta.
 - lisäsatsauksia tarvitaan tuotannon ja jalostusasteen lisäämiseen luomun edistämiseen ammattikeittiöissä.
 - tutkimus, koulutus ja neuvonta pitäisi linkittää ohjelmaan
 - Tulevaisuudessa luomulle myös oma vientistrategia.
- Ohjelma päivitetään virkamiestyönä
- Hallitusohjelman mukaisesti jatketaan v. 2020 jälkeen.

Tulevia tapahtumia

- Ateria-tapahtuma 15.11.
 - Osasto ja paneelikeskustelu: Miten lisää luomua lasten lautaselle
 - **Panelistit:**
 - Ruokapalvelun asiantuntija **Sirpa Jalovaara**, Helsingin kaupunki, varhaiskasvatus
 - Myyntipäällikkö **likka Latostenmaa**, Kespro
 - Toimitusjohtaja **Pasi Tamminen**, Tamminen
 - Luomuvihannestuottaja **Elina Vauhkonen**, Kalliolan luomu
 - Avainasiakaspäällikkö **Anneli Heikkinen**, Valio
 - Paneelin vetäjä: Kokki ja juontaja **Pipsa Hurmerinta**
- Luomupäivät Porissa 15.-16.11.2018
- Luomukokki-kilpailu 6.-7.3.2019; Fastfood & Cafe & Ravintola -messut, Helsinki

Muut asiat

- Seuraava palaveri 5.3.2019, paikka ilmoitetaan myöhemmin.